

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
14 ianuarie st. v.
26 ianuarie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 2.

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Nemulțămitorului i se ia darul.

(Anecdota.)

Doi oameni cunoscuți unul cu altul călătorii odată vâra pe un drum. Unul avea în trăista sa trei pâni și celalalt două pâni. Dela o vreme fiindu-le sôme, poposesc la umbra unei răchiți pletose, lângă o fântână cu ciură; scôte fiecare pânila, ce avea, și se pun să mănânce împreună, ca să aibă mai bună poftă de mâncare. Tocmai când scôseră pânila din traiste, ecă un al treilea drumeț necunoscut îi ajunge din urmă și se oprește lângă dânsii dându-le: buna ziua! apoi se rógă, să-i deie și lui ceva de mâncare, căci e tare flămând și n'are nimic merinde la dânsul, nici de unde cumpără.

— Poftim, om bun, de-i ospetă împreună cu noi! dîseră cei doi drumeți călătorului străin: căci, mila Domnului! unde mănâncă doi, mai pôte mânca și al treilea.

Călătorul străin, flămând cum eră, ne mai așteptând multă poftire, se aședă jos lângă cei doi, și încep a mânca cu toții la pâne gôlă și a bé apărece din fântână, căci altă udătură nu avea. Și mănâncă ei la un loc tustrei și mănâncă, până ce gâtesc de mâncat tôte cele cinci pâni, de par că n'au mai fost.

După ce-au mântuit de mâncat, călătorul străin scôte cinci lei din pungă și-i dă din întemplantare celui ce avusese trei pâni dîcînd:

— Primiți, ve rog, oameni buni, această mică mulțămîta dela mine, pentru că mi-ați dat de mâncare la nevoie! Veți cinsti mai incolo câte un pâhar de vin séu veți face cu banii, ce veți pofti. Nu sînt vrednic să ve mulțamesc de binele, ce mi-ați făcut, căci nu vedeam lumea inaintea ochilor de flămînd ce eram.

Cei doi nu pré voiă să primescă, dar după multă stăruință din partea celui al treilea au primit. Călătorul străin și-a luat ziua bună dela cei doi și apoi și-a căutat de drum.

Celalaltii mai remân o lécă sub răchița la umbra, să odihnescă bucatele; și din vorbă în vorbă cel ce avuse trei pâni dă doi lei celui cu două pâni dîcînd:

— Ține, frate, partea dumitale și fă ce vrei cu dânsa. Ai avut două pâni întregi, doi lei și se cuvin. Și mie îmi opresc trei lei, fiind c'am avut trei pâni întregi și tot ca ale tale de mari, după cum știi!

— Cum așa? — dîse celalalt cu desreț, — pentru ce numai doi lei și nu doi și jumătate, partea dréptă, ce ni se cuvine fiecărui? Omul putea să nu ne dee nimic și atunci cum rămânea?

— Cum să rămăe? — dîse cel cu trei pâni, —

atunci aș fi avut eu pomană pentru partea, ce mi se cuvine dela trei pâni, ér tu... dela două, și pace bună. Acuma inse noi am mîncat de géba, și banii pentru pâne îi avem în pungă cu prisos: eu cu trei și tu cu doi lei, fiecare după numărul pânilor, ce am avut. Mai dréptă împărtelă, decât acesta, nu cred că se mai pôte nici la Dumnezeu sfântul.

— Ba nu, prietene! — dîse cel cu două pâni, — eu nu me țin, că mi-ai făcut parte dréptă. Haide să ne judecăm și cum va dîce judecata, așa să rămăe!

— Haide și la judecată! — dîse celalalt, — decă nu te mulțamești; cred că și judecata are să-mi găsescă dreptate, de și nu m'am tîrit prin judecări, de când sînt.

Și așa pornesc ei la drum cu hădă și judece. Și cum ajung într'un loc, undă torie, se înfătoșeză judecătorului și încep a spune împregiurarea din capet, pe rînd fiecare: cum a venit întemplantarea, de au călătorit împreună; de au stat la mesă împreună; câte pâni au avut fiecare; cum a mîncat drumețul cel străin la mеса lor deopotrivă cu dânsii; cum le-a dat cinci lei drept mulțămîta și cum cel cu trei pâni a găsit cu cale, să-i împartă.

Judecătorul, după ce-i ascultă pe amîndoi cu luare aminte, dîse cătră cel cu două pâni:

— Și nu ești mulțămîtit cu împărtelă, ce s'a făcut, omule?

— Nu, domnule judecător! — dîse nemulțămîtitul, — noi n'am avut de gând să luăm plată dela drumețul străin pentru mîncarea, ce i-am dat; dar, decă a venit întemplantarea de așa, apoi trebuie să împărțim drept în două ceea ce ne-a dăruiit ospetele nostru. Așa cred eu, c'ar fi cu cale, când e vorba de dreptate.

— Decă e vorba de dreptate, — dîse judecătorul, — apoi fă bine, de innapoeșce un leu istualalt, care spui, că a avut trei pâni!

— De asta chiar me cuprinde mirare, domnule judecător! — dîse nemulțămîtitul cu îndrăznélă, — eu am venit inaintea judecării să capet dreptate și véd, că dumniata, care cunoști legile, mai reu me acufunđi. De-a fi să fie tot așa și judecata dinaintea lui Ddeu, apoi vai de lume!

— Așa și se pare dumitate, — dîse judecătorul liniștit, — dar ia să veđi, că nu-i așa; ai avut dumniata două pâni?

— Da, domnule judecător, două am avut!

— Tovarêșul dumnitale avut-au trei pâni?

— Da, domnule judecător, trei a avut!

— Udătură ceva avut-ați vre unul?

— Nimic, domnule judecător! numai pâne gôlă și apă rece din fântână: fie de sufletul, cui a făcut-o acolo în calea trecătorilor!

— Diniorea par că singur mi-ai spus, — dișe judecătorul, — că ați mâncat toți tot ca unul de mult; așa este?

— Așa este, domnule judecător!

— Acum ian să stătornicim rânduela următoare, ca să se pôtă șci hotărit, care câtă pâne a mâncat: să dîcem, că s'a tăiat fiecare pâne în câte trei bucăți de o potrivă de mari, câte bucăți ai fi avut dumniata, care spui, că avuși doue pâni?

— Șase bucăți aș fi avut, domnule judecător!

— Dar tovarêșul dumitale, care spui că avu trei pâni?

— Noue bucăți ar fi avut, domnule judecător!

— Acum câte fac la un loc șase și cu noue bucăți?

— Cincispredece bucăți, domnule judecător!

— Câți ômeni ați mâncat aceste cincispredece bucăți de pâne?

— Trei ômeni, domnule judecător!

— Bun! Câte câte bucăți vin de fiecare om?

— Câte cinci bucăți, domnule judecător!

— Acum ții minte, câte bucăți ai fi avut dumniata?

— Șase bucăți, domnule judecător!

— Dar de mâncat, câte ai mâncat dumniata?

— Cinci bucăți, domnule judecător!

— Și câte ți-au mai remas de intrecut?

— Numai o bucată, domnule judecător!

— Acum să stăm aici în ceea ce te priveșce pe dumniata, și să luăm pe istalalt la rënd: Ții minte, câte bucăți de pâne ar fi avut tovarêșul dumitale?

— Noue bucăți, domnule judecător!

— Și câte a mâncat el de tôte?

— Șase bucăți, ca și mine, domnule jude-

— De intrecut, câte i-au mai remas?

— Patru bucăți, domnule judecător!

— Bun! ia acuș avem să ne înțelegem cât se pôte de bine. Vra să dîcă: dumniata ai avut numai o bucată de intrecut, êr tovarêșul dumitale patru bucăți. Acum: o bucată de pâne remasă dela dumniata și cu patru bucăți dela istalalt fac la un loc cinci bucăți de pâne?

— Tocmai cinci, domnule judecător!

— Este adevêrat, că aceste cinci bucăți de pâne ie-a mâncat ôspetele dumnevôstre, care spui că v'a dat cinci lei drept mulțămită?

— Adevêrat este, domnule judecător!

— El a plătit așa dar cinci bucăți de pâne cu cinci lei, din cari dumitale ți se cuvîne numai un leu, fiind că numai o bucată de pâne ai avut de intrecut, și acêsta ca și cum ai fi avut-o de vëndare, de ôre ce ați primit bani dela ôspetele dumnevôstre: êr tovarêșului dumitale i se cuvîne patru lei, fiind că patru bucăți de pâne a avut de intrecut. Acum dară fă bine de innapoeșce un leu tovarêșului dumitale, și dîcă te cređi nedreptătit, du-te și la Dđeu și las' dîcă ți-a face El judecată mai drêptă, decăt acêsta.

Cel cu doue pâni, vêdend că nu mai are încotro șovăi, innapoeșce un leu tovarêșului seu cam cu părere de reu și plécă rușinat. Cel cu trei pâni inse, uimit de așa judecată, mulțameșce judecătorului și apoi ese dîcend cu mirare:

— Dîcă ar fi pretutîndene tot asemenea judecători, ce nu iubesc să le cânte cucul în față, cei ce n'au dreptate n'ar mai năzuf în veci și 'n pururea la judecată.

Ion Creangă.

Frémăt de frunđe.

Șurând codrul resună
De-a isvórelor poveste;
A lui frunđe și-a lui frémăt
Prefăcutu-i ađi în gémăt,
Vêra dragă nu mai este
Cu đî bună.

Luna tremură pe dëluri.
Dragul ropot de isvóre
Pe sub tei cu galbeni frunđe
Tot mai vrê să se ascunđă
Cu-alui unde călêtóre
Cu mici valuri.

Sus în cer luna se stinge
Și pe nori mânați de vënturi,
Vine-o babă ghemuită
Și din pôla ei albită
Vêrsând vîforóse cînturi,
Ninge, ninge.

Frunđa troenit-a viia
Și pe-a codrului cărare
Se scobórá êrna 'n țeră.
Nu mai auđi prin secară
Cu cîntările-i bizare
Ciocărlia.

Șed pe țerm în tainic tremur
Și cu gînduri ostenite
În amurg privesc spre vale
Cum pluteșce trista jale
Peste undele sdrobite
Lângă țermur.

Și gîndesc cum tôte-or trece
Și viêtă și mărîre.
Ca un basm fără 'nțelesuri
Este lumea cu-a ei mersuri.
Timpul: trup fără simțire,
Trece, trece!

Traian H. Pop.

Cultura, cărțile: „Corvina“.

— Tractat istoric-literar. —

(Urmare.)

Să esaminăm trecutul din vechime și firea și evoluțiunea dlor maghiari din trecut și până astăzi. Maghiarii peste tot, êr mai vêrtos cei »dece mii de asupra«, prin tot timpul trecutului lor au dovedit un amor, seu propriamente o inamorare de sineși, ca dóră nici un alt popor sub sóre. Se esprimă acêsta chiar în proverbul lor poporal, fôrte vechiu: »A magyarnak nîncsen párja«, = maghiarul n'are pãreche. Din acêstă caracteristică a lor națională se pot deduce și esplică multe virtuți ale rasei, inse și multe slăbiciuni și pécate ale domnilor.

Dar mai bătêtóre la ochi decăt acêsta este proprietatea dlor maghiari, d'a-și apropiá și a utilizá pentru sine, pentru dominațiunea și gloria lor, principiile și metodele, peste tot astea și valórea — fisică, spirituală și morală a altora, se 'nțelege a celor mai dibaci decăt ei. În acest punct ei — într'adevêr mari sînt; se pot asemêná cu Grecii și Englezii, cari singuri numai, din trecut și până astăzi, au șciut și

șeiu să escompteze în asemenea măsură avantajele impregiurărilor, precum și virtuțile, dar și scăderile sau greșelile omenilor și popoarelor străine.

Esaminând bine istoria d'o mie de ani a domniilor maghiari, care propriamente ar fi să fie a țerilor și popoarelor, ne vom convinge, că ei, cu o neasemănabilă virtuozitate au știut să și-o facă a lor, în folosul lor și numai a lor, de și ea, aceea istoria nu este decât o mică parte produsul muncii lor proprii.

Oameni nestempărați, mișcăcioși și ambițioși dela natură, cum îi vedem, pornind din Asia, împinși de cei mai tari decât ei, pornind cu scop d'a cuceri ei pe cei ce i-ar găsi mai slabi decât ei, deci pururea întreprinzători, pururea cutezători, fără a alege mijlocele și a avea scrupuli, ei pururea au știut să atragă la sine și să utilizeze spre scopul lor, pentru dominațiunea lor — pe toate spiritele străine, de asemenea natură, adică ambițioase, cutezătoare, lăcomose, — și să le lege de sine, până a le contopi în sine. Cu al acestora ajutor ei și-au potențiat valoarea, și-au stabilit existența și și-au continuat și asigurat dominațiunea — până astăzi în Orientul Europei, elupându-și astfel un renume cu mult mai mare decât propria lor valoare. Chiar nu de mult, cu ocaziunea mișcărilor antisemite în părțile Poșonului, celebrul șovinist Beksics scrise în »B. P. Hirlap«, să se ferescă maghiarii d'a se strică cu Ovreii; căci astăzi ovreii sunt, cari fac renumele și mărirea națiunii; de orece fără de ovrei națiunii maghiare i-ar lipsi condițiunile civilizațiunii moderne: industria, comerțul, bancele, chiar publicistica și arta etc. cari ovreimea le represintă.

Nu-i vorbă, chiar că această capacitate a dlor maghiari de a-și apropia valorile străine, chiar în această zace un fond de valoare, care corespunde și îndreptățește la o dominațiune ca a lor. Decă bunăoară unul din cei șapte veziri ai lor, pe care scriitorii vechi îl numesc »Ursus«, er dnii maghiari în limba lor l'au poreclit Őrs, despre care unul dintre cei vechi scrie, că a fost feroce »ferus sicut fera cuius nomen gerit«, — decă ăic, acela va fi fost român, precum numele-l indică, apoi el tot așa, ca și mai târziu Corvinii și Olahii și Chinesii, și celelalte multe mii de Români și alte nemuri nobile și ilustre, au trăit și murit, cu cale sau fără cale. dar după a lor proprie fire, numai personal pentru sine, național și politicește inse pentru domniile maghiari; și acesta, din acest punct de vedere, nu dovedește decât superioritatea dlor maghiari în punctul de dominație peste alții, ceea ce corespunde pornirii lor, cum o esplicai mai sus. Acei însemnați omeni de nem străin, ce și-au ilustrat viața și numele prin eroism sau alte mari virtuți publice, într'atâta numai apăsă în cumpăna nemului lor, încât nu se pôte negă, că ei au trebuit să provină dintr'o sementă valoroasă; din punctul de vedere inse național, domniile maghiari, ca mai aproape de natură și mai departe de cultură — au fost superiori, care superioritate mereu identificându-se cu dominațiunea lor, etă că ea ni descopere și esplică sorgintele din care prin secolii s'a dezvoltat puternicul curent al șovinismului lor, care astăzi mai nutrit prin arte și din străinătate, amenință a părăsi albia sa îngustă și a cutropi lumea cu valorile sale spumegânde.

Căci, durere, domniile maghiari, cu principiile, virtuțile, favorurile, ce ei și-au însușit dela străini, mai vartos dela Germani, Italiani și Poloni, și-au însușit d'odată tot atâtea, de nu și mai multe defecte, viții și abuzuri! Astfel ei au ajuns, încât astăzi, în epoca de florie a ciarlatanismului, prin aceste însușiri escelază mai vartos. Și acesta zace în natura lucrurilor. Lumea în care ei s'au stabilit înainte cu una

mie de ani, ei element asiatic dela natură bine dotat, aceea lume p'acel timp n'a fost nici intelectual nici moralmente dezvoltată, ci se află tocmai în momentul de decădere a spiritului și civilizațiunii romane, în amurgul apunerii aceluia sôre, în care turbure lumină — toate se vedeau și judecau numai din punct de vedere al puterii fizice, și unde prejudețele ocupau locul adevărilor, viclenia și șireția locul dreptății și umanității; unde creștinismul chiar se află în tranzițiune dela epoca martirilor în a — călugărilor, din care curând s'a dezvoltat și organist a iesuitismului. În acest lăgân evoluțional s'a început procesul de europeanizare a nemului asiatic maghiar. P'acastă basă s'a croit viața, valoarea și mărirea maghiară pentru secolii următori până în presente.

Deci — cum altfel ar pute să fie morala lor, inteligența lor, politica lor, activitatea lor culturală?!

P'acel timp, timp de câțiva secolii, după descălecarea maghiarilor în Panonia, timp când cultura nici după nume nu eră cunoscută, când — bunăoară după mărturisirea vechiului opuscul »Gesta S. Nicetae«, mai marii domnilor maghiari, auzind, că Dacii superiori, (cari sigur n'au fost alt popor, sau clasă de popor, decât Românii din Dacia,) cultivă limba latină, ce o aveau încă de sub dominațiunea Romanilor, au început a-și trimite pe fiii lor la ei, pentru învățatură: »Majores nostri, dice testul scriitorului maghiar, dum experientur in sua hodierna patria, superiores eiusdem regionis incolas Dacos, latine scribere et loqui didicisse, ut sermonem velut per manus traditum conservarent filios suos, latino sermone imbuedos scholis consecrarunt;« — p'acel timp — pôte fi vorba de ori ce alta, dar de vr'o cultură — abia; er de o misiune culturală a maghiarilor — absolutamente nu. Căci — de unde o misiune, pentru un scop, ce — nici după nume nu-l cunoșeau! Cum să vră face ei o instrucțiune altora, ba chiar poporului lor, când ei însuși nu șcieau nici citi, nici scrie, nici vorbi vr'o limbă stabilită, ci abia deveniseră a afla, că Dacii superiori vorbesc și limba latină, încă de pe timpul dominațiunii romane în Dacia, deci începuseră și ei a-și trimite pe fiii lor, ca să învețe această limbă, cum am dice propusă ca din mână n'ă mână!

Și acesta ăicem tot numai despre cele de ce mii de asupra, er în ce privește mulțimea, poporul întreg, sau popoarele țerii, apoi mai trecut-au și d'atunci mulți-mulți secolii, până să-și aducă cei mari ai țerii aminte, că și acestea tot din omeni se compun, din omeni după chipul și asemănarea lui Dăeu, adică cu asemenea drept d'a se perfecționă — spre a se face părtași de bunurile vieții, de cultură, lumină, libertate! Nu găsim în aceea epocă nici măcar urme de cultură la domniile maghiari, nici măcar o faptă notată, din care să putem deduce dorința și tendința lor d'a cultivă și ridică popoarele dominate.

Să trecem acum la epocile următoare. Dar — în alt numer.

V. Babeș.

Cartea amorului.

Ađi, amorul e totă ambiția femeii. — Pentru om din potrivă, nu e, forțe adesea, decât somnul momentan al ambițiunii.

Sterne.

*

În amor, amicitia nu e decât un nume zădarnic, și buna credință o inchipuire, astfel că cineva nu pôte lăuda pe femeia iubită unui amic, fără a se pune în pericol; îndată ce va crede laudele tale justificate, te înlocuește.

Ovid.

Teatru pentru copii.

Delicat micilor diletanți români din Lugos.

Piesă de decoratie:

Rosa din spini.

(După basmul „Dornröschen.”)

S'a jucat in Lugos pentru prima oră (st. Văsiu 1888) in sala otelului „Concordia” de copii din societate.

Regele . . . Cornel Proștean,
Regina . . . Alesandrina Ianculescu,
Prințul Timoteu, Tiberius Bredicean,
Princesa Rosa Aurora Peștean.
Eugenia, damă de onore, Victoria Iorga,
Vrăjitoarea . . . Laura Vlad,
Page . . . Caius Bredicean.
Dame de onore, nobili, vânători, pagi etc.

Persónele:

Regele Lucian.
Prințul Timoteu,
Regina Elvira,
Dșóra Eugenia, damă de onore a reginei,
Vrăjitoarea Cordula,
Un page, René

Óspeți, servitori, vânători, vocea paserei.

Se petrece: Actul I in palatul regesc, in odaia reginei; act. II. in sala palatului la mesă; act. III. la castelul de vânătoare in pădure, după 17 ani; act. IV. după o sută de ani, tot acolo.

(Costumele din evul mediu; regele cu coróna pe cap și mantie lungă, — regina, damele de onore, apoi princesa, cu rochii trenante)

ACTUL I.

(Regele și regina pe lângă légânul copilitei lor, o părare ce inchide ochii, intr'o pernă elegantă, de atlas, cu dantele.)

Regele. Cât e de drăgălașă copilita noastră! ce guriță dulce are, roșie ca o cirేశă cóptă, — și ochii ei frumúșei! — ca doue viorele . . . ian caută! caută cum ride! — Puișorul tatii! — când va fi ea mare, are să-i cumpere tata trăsura de aur, și cai infocați ce sbóră ca gândul, cu hamuri pompóse . . . și haine scumpe . . . și va fi frumúșă fetița noastră cum n'a mai fi peste noue țeri și noue mări! — și apoi . . .

Regina. Audă-te bunul Dumneșeu, iubitul meu Lucian, s'o vedem și mare, — multă bucurie vom mai avé cu ea. Dar acum spune-mi odată hotărít, pe când să punem ziua botezului? Uite că in curénd micuța noastră e de 3 luni și tot încă nu e botezată.

Regele. Șcii ce, — să fie acum duminecă.

Regina. Fie dar, așa precum șici tu, — bine! — dar stăi, — (pune degetul la frunte gândindu-se) eră să uit; șcii tu că după datina veche, avem să invităm la mesă pe tóte vrăjitoarele din țeră; așa se dice că ar aduce noroc pruncului botezat.

Regele. Eu las pe tine dragă Elviro să ingrijești tu de tóte. Chiamă tu pe cine voiești. Spune bucătarului să caute să se gătésă bucatele cele mai alese, să nu lipsésă nimic; pivnițarilor le voi da eu de șcire să aducă pe mesă vinurile cele mai bune. Și să bagi de samă să nu se uite cineva, să nu fie chie-mat, — să nu se mai facă supărări, — n'aș vré una ca asta. Așă dragă, Elviro. — Și eu acum me duc să mai pun ceva la cale cu ministrii mei.

Regina. Las pe mine; voi ingriji eu de tóte, — șciu că vei fi mulțumit! — (singură, cătră copilita ce a ridicat-o din légân și o ține in brațe.) Așă, — drăgulica mamii! — am să te gătésă frumos, frumos! și ai să fii așă de frumúșă la botez, de-o să se

mire toți la tine. Te pun in pernă albă ca zăpada, garnisită cu dantele ce vor păré țesute din róuă, — mânușitele le-oi legá cu panglicuțe in culórea rose-lor, — și aici, étă aici, la cap, am să pun un buchet de viorele, albastre ca . . . ochii tei. (Aședă fetița, care vré să dórme, pe un pat, ferindu-o ca să nu-i dea lumina in ochi.) Ea dórme. — O cât e de drăgălașă! — e ca un ánger! — Dar acum să chie-m pe mslle Eugenia, să-i spun ce are să se facă pentru botez, pentru pregătirea mesei, pentru invitări, — am să-i dau o listă unde vor fi insemnați toți óspeții cari au să fie invitați. Așă va fi mai bine! — (Sună clopoțelul de pe o mesă mică; — un page, René, intră.)

René. (Inchinându-se adânc.) Majestate! m'ați chie-mat?

Regina. Da, iubitul meu, René! — Dșóra Eugenia aici este, nu șcii?

René. Nu șciu, majestate, decă s'a intors deja, — nainte de acésta cu o oră, am vedut-o trecénd prin coridor cu o carte de rugăciuni in mână, — se ducea la biserică.

Regina. Du-te, dragă băete, veđi dară decă s'a intors: ři-i că o poftesc să vie la mine.

René. (Se inchină.) Pré bine, majestate! — me duc numai decát. (Vré să esă pe ușă și intelneșce pe mslle Eugenie, care tocmai vine dela biserică cu cartea de rugăciuni in mână, — intorcéndu-se ér cătră regina.) Étă-o! — mslle Eugenia și vine. (René se postéză lângă ușe.)

Eugenia. (Intrând, se apropie de regina și face complimentul de curte.) Majestate!

Regina. (Pășind repede spre Eugenia.) Buna mea, Eugenie! — víi dela biserică, — ce mult ími place când ved pe damele mele mergénd și la biserică. (O sărută pe frunte.) Rugatu-te-ai și pentru noi?

Eugenia. (Se inchină.) Da, majestate, am rugat pe bunul Dumneșeu pentru Majestățile Vóstre și ca să dea noroc și sănătate miciei nóstre princese. — Am eu ceva de implinit aici acum . . .

Regina. Da, iubita mea, Eugenie, — numai decát, — să aștepti puțin. — (Se aședă la mesă și scrie numele óspeților ce au să fie chie-mați, — apoi indóie hártia și o predă Eugeniei.) Așă dragă, — ține acéstă listă și o dă, te rog, contelui Garnin, să invite pe toți căți sunt insemnați aici, să poftésă la mesă la botezul fiicei nóstre. Dar să ia sama să nu uite pe cineva!

Eugenia (Ia lista.) Pré bine, Majestate! voi face intocmai. (Se inchină profund și ese, — René o urméză.)

(Cortina.)

ACTUL II.

(In sală la mesă. Regele și regina și mulți óspeți, intorși dela biserică, unde au botezat pe princesa punéndu-i numele Rosa. Toți sed la mesă și ridică paharele.)

Toți. Trăiescă regele! — Trăiescă regina! — Trăiescă princesa Rosa! — intru mulți ani! — intru mulți ani!

Regele. (Ridicând paharul, vorbeșce rar, cu voce sonoră.) Beau acest pahar pentru țera mea, pentru iubitul meu popor! — Totodată, adânc mișcat de iubirea ce-mi arătați, ve mulțumesc și ve mulțumesc și in numele reginei pentru urările dvóstre călduróse. Trăiescă poporul meu! Să trăiți, iubiții mei óspeți!

Toți. (Ciocnesc și béu și strigă.) Trăiescă! trăiescă! la mulți ani! trăiescă! . . . (Deodată se deschide ușa și intră infuriată vrăjitoarea Cordula, — și strigând și amenințând, arătând cu mâna spre părechea regală.)

— PORTOCALÉ! PORTOCALÉ!...

Cordula. Pentru că ați uitat să me chiamiți și pe mine la masa voastră, blastem! — blastem pe princesa Rosa, ca ea, când va ajunge anul al 17-le să mără întepată împunsă în deget de fusul cu care va tórce în ȃiua de Florii! (ȃicend aceste, ese iute pe uše afară. Regele, regina, óspeții — toți remân spériati, inmărmuriți. — Apoi regele incheie ospetul, poruncind aspru.)

Regele. Domnilor, câți sunteți aici, ve provoc să dați de șcire ca în totă țera, unde numai s'ar află nu fus de tors, să fie ars, nimic, — ca princesa Rosa nici odată să nu ajungă să se pótă întepă cu un fus!

Óspeții toți. Vom da de șcire, vom spune porunca! (ȃrec toți pe dinaintea regelui și a reginei, cari s'au sculat înteu dela mész și s'au aședat mai în fața scenei pe doue foteluri, pe rënd, inchinandu-se adânc, cu pași mészurați, și pe rënd es toți prin ușile din fund. Regele și regina singuri.)

Regele. Dragă Elviro, — etă veđi, — ce e nu e bine! — Vrăjitórea Cordula s'a supérat pe noi. Cu ce am puté ore să o împácăm? (ȃmblă pe gânduri, mähnit, prin sală în sus și în jos; regina cu batista la ochi plänge.)

Regina. O, — tu nu șcii!.. Cordula e vrăjitórea rea, și ce prevestește ea, se întemplă...

Regele. Ah, — am aflat!.. În castelul nostru din pădure, fără să șcie cineva, vom trimite pe Rosa cu doica sa Brighitta, ca să crească acolo sub ingrigirea ei, ascunsă de lume; și acolo să și remână ea până va fi trecută de 17 ani. — Afurisita vrăjitóre! — bine a mai știut să ne strice totă voia bună. — Du-te acum Elviro dragă, du-te și spune Brighitței să pregătésca tot, pentru ca să pótă plecá cu fetița nóstră cât mai curënd, — și nimeni, nimeni să nu mai șcie unde se află ea de aci înainte. Toți vor crede că ea a murit. Nimeni nu-și va mai aduce aminte de ea; Rosa nóstră va crește în liniște sub ingrigirea bunei Brighitte. Și, o Dómne! ce bucurie va fi Elviro, când Rosa va fi mare, trecută de 17 ani, și o vom aduce în pompă acasă spre suprindearea tuturor. — (Mângäie pe regina.) Du-te dragă, du-te, — și nu mai fi supérată; va avé Dumneđu grijă de noi. (Regina ese ștergëndu-și lacrimile.)

Regele. (Singur.) Așá, — uritá vrăjitóre! — Nu vei ajunge bucuria să veđi implinitá prevestirea ta. — Astăzi ancă, voi porunci grădinarului să plece la castelul din pădure, să-l ocolésca cu o grădină frumósă ca uu rai; și din când în când, voi merge cu Elvira numai, nevėđuți de nimeni, ca să o vedem pe Rosa nóstră.

(Cortina.)

ACTUL III.

(După 17 ani, — la castelul din pădure.)

(Un castel cu terasă în fața, la care conduc trepte din mai multe laturi. Pe planul înteu, cătră terasă, aprópe de trepte un scaun. Castelul e incungiurat de grădină. Un lac aprópe, pe care plutesc lebedi. Princesa Rosa, umblând prin grădină, în giurul lacului, — intinde pâne la lebedi cari vin la mal; apoi se plecá mai de multe ori prin grădină culegënd flori. Inserase. Acum se întórce cătră castel și privind în sus, vede ședënd pe terasă pe o femeie, pe care ea o credea că e Brighitta. Erá Cordula, vrăjitórea.)

Rosa. Ce faci acolo, Brighitto?

Cordula. (Șede pe scaun și tórce; cu glas blând prefăcut.) Torc princesă.

Rosa. Ce faci? — torci? — dar ce este aceea să torci?..

Cordula. Cum, — adecă nu șcii cum se tórce, princesă...

Rosa. De unde să șciu! n'am mai vėđut torcënd nici odată. Dar voi sus să-mi arăți numai decăt. (Grăbește sus și vede că nu-i Brighitta.) (Spériată.) Hah!.. dar cine ești tu, muiere bėtrână? Credeam să vėđ pe doica mea Brighitta aici... și acum... vėđ că nu-i ea!..

Cordula. (Sculându-se, — cu umilință prefăcută.) Frumósă princesă! sânt o prietină a Brighitței, — și pe drum cătră casa verișórei mele Babetta, care locuește de cea parte a pădurii, m'a prins nóptea aici aprópe de castel. De aceea am rugat pe Brighitta să me primésca să petrec nóptea la ea. Dta princesă ancă-mi permiți să remân?

Rosa. O da, — poți să remái! Diminéța apoi îți vom da merinde de drum și așá vei plecá mai departe. — Dar ian fă bine și-mi arată cum merge torsul acesta, — ancă nici odată n'am vėđut torcënd! — aș vré să șciu și eu să torc...

Cordula. Să veđi princesă că nu e greu de loc; totdeuna când me duc undeva, iau caerul acesta cu mine și torc ca să-mi ție de urit când sânt singurá. — Uite princesă cum se tórce! — (Se aședă pe scaun erá, invértește rotița, apucá firul, întórce fusul printre degete și arată princesei cum se tórce.) Ecá așá, ecá așá! (Sfrr, slrr, — fusul sfiräe...) Uite așá!.. veđi; ecá așá... nu e greu de fel. Incercá numai princesă, să veđi și dta... (ȃi intinde fusul.)

Rosa. (ȃa fusul și încercá să tórcă și ea.) Să vedem. — Hm, — dar Dđeu, — nu pré ușor este să torci! — cum să apuc fusul?... așá? — așá să-l țin?... așá... ah!.. (S'a întepat în deget și incepe să-i curgă sânge pe mână, — spériată incepe să strige pe Brighitta.)

Rosa. M'am întepat în deget! — imi curge sângele!.. Brighitto, Brighitto! — unde ești? — vino de-mi légă mână!.. Brighitto! Brighitto! (Plecă să o caute.)

Cordula. (Cu voce tare, ridicând pumnul privește în urma Rosei.) Ha!.. mi-am rėsbunat! — ađi e ȃiua de Florii... și princesa are să mără după cum am prevestit eu!.. Dar acum, iute... să nu me vėđă cineva! — Brighitta e în bucătărie, grădinarul dórme și bucătarul e tuluc de bėt, se clatină pe picioare... decă n'a fi adormit și el în bucătărie după uše... pân' să se deștepte... (ȃa șalul ei mare de pe scaun și intorcëndu-se în drėpta și în stंगा să vėđă decă vine cineva, trage șalul peste cap, se imbrobodește și plecá.) Până să vie să me suprindă aici... eu me cam pierd de prin aceste locuri. Părinții Rosei nici nu viséză ca eu să fiu ađi aici. (Cobóră pe treptele din fața, tot uitându-se într'o parte și în alta, decă nu e observată de cineva, — se furiséză pe lângă păreți ș-apoi prin umbră se pierde în pădure. — Rosa apare de altă parte a terasei și se apropie de scaunul unde erá și rotița de tors.)

Rosa. Ce să fie asta?! — așá me simt de obosită, ca și cum ar trebui să dorm!.. și cum imi curge sângele din deget!.. și pe Brighitta n'o găsesc. — Nu șciu cum... nu întelnesc pe nimeni... par că toți au adormit în castel! — (ȃune mână la frunte.) Așá-mi vine par că o ametělă... (ȃși invertește degetul cu o batistă, se aședă pe scaun, — își rađimă capul de spatele scaunului... inchide ochii și — adórme.

(Cortina.)

(Póte urmá aici și un balét — unde este.)

ACTUL IV.

După 100 de ani.

(Tot acolo, — castelul din pădure. — În giurul castelului a crescut un gard viu de spini. În dreptul lo-

cului unde dorme princessa Rosa și acum, gardul să fie compus din mai multe bucăți cari să pôtă căde ușor sub loviturile de spadă ale prințului Timoteu — celelalte părți ale gardului, tot atunci să pôtă să — dispară. — Prințul Timoteu urmat de un vânător — în costumuri de vânătoare, și un câne de vânat — apare și se apropie de castel, tot uitându-se în sus la el.)

Vânătorul. Cuget că am fi ajuns acum tocmai la loc! — Acesta trebuie să fie castelul fărmeecat! — uite Alteță! — gardul de spini.

Prințul Timoteu. Așă dar, acesta să fie castelul unde se vorbește că dorme de atâta vreme princessa Rosa cea fărmeecată? — Curios sânt să știu!.. dorme ea într'adevăr?.. decă într'adevăr se mai și află aici... ori... va fi murit ea de mult, de mult, de când tot umblă povestea despre ea?.. Mulți tineri, prinți, cavaleri, au mai fost pe aici!.. voinici din multe țeri au venit să o vedă; toți se încercară să străbată prin gardul acesta fărmeecat, să caute pe princessa Rosa, pe care povestea o descrie că e atât de frumoasă!.. Sărmana princessă... să dormă de 100 de ani!.. Părinții ei, de mult nu mai sânt; dênșii au cređut-o mórta — și supărarea de mult i-a băgat în mormânt. — Și despre dênșii se vorbește că s'au încercat să străbată gardul acesta de spini fărmeecat... căci (se uită la gard în toate părțile —) fărmeecat trebuie să fie! de crește atât de iute cât să nu pôtă intra prin el suflăt de om! (Umblă în sus și în jos privind la gard, — apoi cătră public.) Mai vedut-ați vre-odată un gard de spini verde, — când îl tai și dai să treci prin el, la moment să creșcă ără și să se incheie la loc!.. și crește atât de repede și atât de des... așă că până acum, ființa omenescă încă nu l'a putut străbate. (Mergând ăr spre gard.) Să vedem!.. nu cumva să fiu eu mai norocos decăt cei mulți inaintea mea.

Vocea paserei. (Între culise, — repede una după alta.) Prințule Timoteu! — prințule Timoteu!

Timoteu. (Se oprește surprins pe loc și ascultă.) Ce aud? — ore ce o mai fi și asta? (Ēr umblă în sus și în jos, uitându-se când la gard, când la castel.) Să vedă... unde s'ar află pôte un loc în gard mai puțin des, ca să tai și eu cu spada o trecătoare...

Vocea paserei. Prințule Timoteu! prințule Timoteu!

Timoteu. Ce pasere măestră!.. pe aici toate câte vedeți sânt fărmeecate, și princessa, și gardul, și paserea — de vorbesc!.. Și decă aș puté intra prin gard — și să o vedă pe princessa Rosa cea frumoasă...

Vocea paserei. Prințule Timoteu! prințule Timoteu!

Timoteu. (Nerăbdător lovește cu piciorul în pământ.) Ei... și ce-i dară?!.. tot îi dai cu: »prințule Timoteu, prințule Timoteu!«... spune-mi măcar odată ce voești?..

Vocea paserei. Treci pe aici, treci pe aici!

Timoteu. (O îngână.) »Treci pe aici, treci pe aici!«... dar pe unde să trec?

Vocea paserei. (Se vede o pasere sburând cătră gard și bătându-se de punctul însemnat al gardului.)

Timoteu. (Zărește paserea.) Aha, — paserea îmi arată locul pe unde am să trec. (Se apucă, ajutat de vânător, să dea spinii la o parte și să taie cu spada trecătoare prin gard unde-i arătase paserea. Gardul se desface — și se vede princessa Rosa, — tot așă stând pe scaun ca — înainte de 100 de ani; dela scaunului — unde crescuse un tufar de rose — se adumbresc frunțele și florile. — După scenă se aude o melodie gingașă, cântată pe vióră, p. pp. — melodia bengalic luminează scena.)

Timoteu. (Se oprește în loc, uimit.) Ah!.. ce frumoșe!.. Cât e de frumoșă princessa Rosa!.. pare a fi un ânger!.. cum șade aici și dorme... Dar... încet... să nu o spériu din somn!.. (Se apropie încet de ea, se plécă de asupra capului ei, o privește lung, apoi o sărută pe frunte.)

Rosa. (Deșteptată de sărutarea prințului... deschide ochii... dar fără a se ridică de pe scaun... pune mâna la ochi... la trunte... se uită prin pregiur.) Ce ved?.. am durmit?... prințul pe care l'am visat!.. ce vis lung am avut!.. (Se ridică de pe scaun încet și cătră Timoteu.) Dar cine ești tu? — de unde vii?... părinții mei... (Melodia după scenă încetăză, — alaiul vânătorilor se apropie tot mai mult... se aude răsunând o fanfară veselă... întei încet, apoi tot mai tare.)

Timoteu. Scumpa mea! — eu sânt prințul Timoteu, și am venit ca să te scap pe tine princessă din pădurea acesta fărmeecată; vino cu mine, mirésa mea frumoșă! și fii regină lângă mine în țera mea!! (Îi întinde mâna, — vânătorul sună din corn să adune cortegiul prințului, — vânători apar din toate părțile. — Fanfara veselă ără răsună, prințul ținând pe princessa de mână, plécă nainte...)

Timoteu. (Cătră princessa Rosa.) Să mergem, princessă! (Întreg convoiul se pornește, — orchestra începe să intoneze un marș iubilant. — Foc bengalic.)

(Cortina.)

1882.

Sofia Vlad-Radulescu.

Doine și hore de pe Murăș.

Dis-o mama! că m'o scóte
Dela câte dela tóte;
Dela doue nu me póte:
Dela păcat, dela mórte.

Asta n'am gândit-o eu,²
După bine s'ajung reu.
Nici să nu gândescă nime
După reu s'ajungă bine.

Pėriuț cu apă rece,
Pe la pórta mamei trece,
Eși mama să se spele,
Vėđu că-s lacrimi de-a mele.
Se spělă și nici pré,
— Maică, măiculița mea,
Spělă-te nu le cruță,
Că mai multe ț-oi vėrsá.

Cucu cântă nyierla³ ăice:
Nu-ți hé banii mėi voinice,
Că-i ajunge-o cale lungă,
Bin' ț-or prinde banii 'n pungă.

Me dusei cu cósă 'n rít,
Să tai ərbă cu pământ,
Să pui mândrii la mormânt;
Me dusei cu cósă 'n iaz,
Să tai ərbă cu nēcáz,
Să pui mândrii pe obraz,

Aurel.

¹ Se aude adese dicându-se și „mumă.“

² Se pronunță curat.

³ »Mierla« un cas de tot des.

Hîr! Mîr!

La 12 ore noptea trenul accelerat plecã din gara Golești.

Eram numai patru persoane in vagon.

Ne strînseram fiecare in cãte un colț și ne lup-tam cu somnul care ni se spãria cãnd vagonetele se sdruncinau mai tare.

Pãnã la Brãila am mers fãrã ca vreunul din noi sã vorbescã ceva. Afarã fulgerã și ploia ne isbiã gẽmurile ca niște alice.

Cãte-un fulger mai viu ne arãtã tãtã cãmpia și in depãrtare norii care veniau mereu.

Trenul se opri aci pentru a se mai sui cãțiva pasageri somnoroși.

In vagonul in care eram eu, se urcã un domn cam de 60 de ani: ras, cu o mustãtã cenușie sbãr-litã, ochii cãprui, capul lãtãreț, aproape chiel, numai pe lãngã urechi mai avea puțin pãr, imbrãcat intr'o șubã roșie cu gluga trasã și urmat de o femeie puțin cam grasã, cu fața contractatã de sbircituri, ochii stînși, buzele albe, crețe, sprîncenile imbinatã cu cãr-bune și obrazul vãnët. In brațe ținea un cãțel alb legat cu un șnur de gãt.

Dupã ce ne salutã, — el politicos și dẽnsa nepãsãtore, — se așeșarã pe doue fotoliuri unul in fața celuilalt.

Bãrbatul dupã ce-și scõse șuba, dete capul pe spate, probabil voiã sã dõrmã.

Dẽnsa dupã ce se suci in drepta, se resuci in stãnga, se mai strîmbã de vr'o doue ori, se sculã in picioare.

— Dar ce ai, dragã? o intrebã el.

— Ce vrei sã am? m'ai pus pe mine tocmai la ferestrã! poftim! uite cum trage vântul!

— Atunci treci dta in locul meu! și el se sculã lãșãnd-o pe dẽnsa in locul lui. Dupã ce intinse picio-rele, dete din nou capul pe spate. Dẽnsa incepũ er sã dea din mãni și sã vorbescã singurã.

— Dar ce mai e Sãftico? o intrebã el.

— Aci me trage ușa! na! uite! vântul me is-beșce tocmai in spate. Nu șciu deũ! ce gust ai avut sã mergem noptea par-cã dãdea turcii in țerã sãu mãne erã sã se restõrne trenurile! astea sũnt tre-buri de ale dumitale ce le faci fãrã a catadicsi sã me intrebì și pe mine, par cã nu ț-i-aș fi nevẽstã!

— Ei bine, dragã, ce erã sã fac? veđi bine, cã ne-a trimes telegramã, cã e bolnavã reu și sã nu ajungem prẽ tãrđiu!

— Ei și ce erã decã erã sã ajungem cu cãteva ciasuri mai tãrđiu? nu cumva ai fi cređut c'o s'o vindici?

— Nu đic asta, dar veđi, mi-e fricã sã nu mõrã dec' om sosi prẽ tãrđiu.

— Ei bravo! acum te-a gãsit și frica! dar eu cãnd eram bolnavã la Constanța anu trecut, nici nu te-ai sinchisit ca sã vii sã veđi cum ãmi mai mergea, am zãcut pe mãnile strãinilor și dta pãte dedeai acatiste pe la biserici ca sã mor mai curẽnd numai pen-tru ca sã te scapi de mine...

— Dar Sãftico?...

— Da! da! ca sã te scapi de mine! ce, nu vẽd eu cã te uiți la mine ca la dracu? cã nu m'ai iubit nici odatã? cã eu cãnd eram bolnavã dta petreceai cu prietinitile dtale, lasã c'am aflat eu tot!

— Sãftico, veđi, cã se uitã lumea la noi.

— Vrei sã tac? sã-mi inchid gura? sã nu dau

la ivelã purtarea dtale grosolanã!.. Daaaa!.. gro-solanã, cãci me rog, care bãrbat simțitor și-ar fi lã-sat nevẽsta sa sã mõrã.

— Dar nu ț-am spus d'atuncea dragã, cã eram și eu bolnav și cã din cauza asta n'am putut veni?

— Mofturi! auđi te-ai apucat sã spui și min-ciuni! dar ce cređi, cã nu mi-a spus mie Pãdurescu ce fãceai? ai? beai și mãncai ca un lup! asta va sã đicã bolã la dta? pe cãnd eu me uscãm ca o trestie și slãbiam ca o pisicã!

— Dragã, pentru Dđeu, lasã discuția, om vorbi altã datã mai mult.

— Cum aș putẽ sã tac, cãnd vẽd eu bine in ce foc m'am bãgat? Cãnd vẽd, cã dta nu ții la mine nici ca la un cãne și cã ț-ar pãre de-o miie de ori mai bine ca sã mor!

— Și cine-ți spune tãte aceste, dragã?

— Cãrturãresa! Ce cređi, cã n'am intrebãt-o eu? Daaa! și mi-a spus tot: cu cine umbli, ce faci, și cã nici odatã nu te-ai uitat cu ochi buni la mine... Ridi? Atãt ar mai trebui ca sã me iai și in bãtae de joc acum. Așã mințiti toți bãrbații, nu credeți in nimic, pentru cã nu țineți la nimic.

»Ah! ce sãrtã afurisitã am avut și eu ca sã iau de bãrbat un om cãruia prẽ puțin îi pasã de sule-riñtele nevestei lui, care nu se gãndeșce decãt la strãini și de nevẽstã nici grije n'are, dupã cum faci dta. Dđeu me șcie cum am trãit acești 20 de ani de cãnd m'am mãritat cu dta, inchidẽndu-mi cei mai frumoși ani ai vieții. Eram ca un așger cãnd m'ai luat, nu șcieam nimic, abiã implinisem 17 ani, cu tãte cã dta susții cã m'ai luat de 25.

»Ei bine, vorbeșce! spune ceva! apẽrã-te ce Dđeu!!

»Ei veđi? decã n'ai fi vinovat, ai cãutã sã nu faci din gurã și ai fi mai cu respect fața cu sãpã dtale! dar ce đic eu, acea simțire nu se pãte gãsi la õmeni lãrã creșcere.

— Sãftico! dragã! nu veđi, cã mi se impãeje-nẽzã ochii de somn?

— Ei bravo! dtale ți se impãejenẽzã ochii de somn, cãnd eu tremur de frig!

— Ei bine, ce vrei sã-ți fac? sũnt eu ore de vinã, decã direcția nu pune sã se facã focul in va-gõne?

— Nu đic asta; dar veđi, decã-ți erã așã de mult ca sã mergi musai noptea acẽsta, n'aveai decãt sã iai doue patnri in vagonul de dormit. Ei! veđi? numai dupã asta te cunoșci cã nu ții la mine, cã me despretușeci. Dupã modul cum te porți, me faci sã cred cã îți sũnt nesuferitã, și decã nu-ți erã pentru dta, ai fi luat bileteși de cl. III! ce îți pasã dtale decã pe mine are sã me sdruncine vagonetele, sãu decã am sã rēcesc; acẽsta ț-ar fi tot una!

— Sãftico! pentru Dđeu! mai taci frate și haide sã dormim puțin.

— Sã dorm!! dar cum vrei sã dorm cãnd me trage ușa? vrei sã rēcesc? sãu sã capẽt vr'un junghi? cel puțin dã-mi mie locul acela; stãteam mai bine acolo.

Se schimbarã din nou.

Cocõna își pune un șal mare pe umeri și bãr-batul se infășurã in manta.

— Acum de sigur cã au sã dõrmã amẽndoi — ãmi đisei eu. — Aș' nu trecũ nici 10 minute și co-cõna Sãftica își mișcã bãrbatul care adormise.

— Frate, frate ia scõlã de ia perna din gẽntã și pune-mi-o la spate, me cam trage vântul.

— Ei!.. și tu acuma! tocmai adormisem!.. și incepũ sã cașce.

— Fõrte frumos deũ! n'am ce đice! sã dormi cãnd eu stau deștẽptã?!

— Ei bine, dar ce voești să-ți fac?
 — Să stai ca să vorbim.
 — Dar când îți spun că mor de somn; nu știi că totă ziua m'a sdruncinat trăsura dela moșie până la Brăila? nu vești? sunt prăpădit de osteneală.

— Dar eu, me reg? eu n'am fost sdruncinată ca dta? cu asta ai vré să ții! că dta ești și eu nusunt... N'a uite, necazul me inăbușe! Am să mor!

— Dar n'am țin dragă, una ca asta! nici nu m'am gândit măcar; me mir de unde le mai scoți!

— Atât mai trebuia ca să te gândești! cel puțin ai avut pentru un moment meritul acesta! Me miră ție, te știeam cu totul altfel, acum vîd că incapei a te mai ciopli!

— Ah! Săftico! ai să me ofitezi! mi-ai scos peri albi! Ai să me bagi in morment!.. Uf! insurătoare e acesta? ori foc!..

— Bravo! știi ce frumos îți șade când te aprinzi? In loc ca eu să me plîng, dta mi-o iai înainte; frumos! pré frumos, n'am ce ție! adevărat! nici salcia pom, nici moșicul om! și apoi me rog? ce ai, de te bosumfli așa? ce ai, vré să ții, că nu e adevărat? Ai vré să tăgăduiești pôte? n'ai țin-o singur?.. și acum te restești la mine; me insulti, când știi bine cât am suferit dela dta! Dcă am suferit! să vedem! care altă femeie ar fi făcut aceea ce am făcut eu? care ți-ar fi răbdat cuvintele dtale grosolane! Dcă știeam una ca acesta, remăneam la mama fată mare, aș fi trăit mult mai bine! da, să știi dta!

— Săftico! gândește-te că nu suntem singuri și că șade reu să ne certăm in vagon.

— Cine se certă, me rog? Eu? dar nu vești cât de calm îți vorbesc? și dta strigi la mine, par că ți-aș fi servitoare! și apoi mai ai obraz să spui, că eu fac gură! da se înțelege, toate le arunci in spinarea mea, la ceva mai bun nu m'aștept din partea dtale...

Pôte c'ar mai fi ținut mai mult această discuție, dar trenul se opri.

Ajunserăm la Buzău.

Cucóna și dl luară gémantanele, le trînti de tôte băncile si eșiră trîntind ușa in urma lor.

După ce plecă trenul, intinsei picioarele și dormii tot gândindu-me la părechea aceea, care sémênă mult cu pisica și cănele.

— Ce plăcută viață trebuie să ducă ei acasă: Unul Hir și altul Mir.

Gr. Maruteanu.

Portocale, portocale!

— Vești ilustrațiunea din nr. acesta. —

Unul din farmecile Italiei este clima dulce in care se coc fructele țerilor calde. Portocalele intr'aceste ocupă un loc de frunte și mai cu sémă, pentru că le vînd niște fete frumoșe.

Pe stradele Italiei auți resunând drăgălașul glas al italiencelor, care strigă tuturorora:

— Portocale, cumpărați portocale!

O astfel de portocalieră represintă și ilustrațiunea din nr. presinte, care e făcută după natură.

Bonbone.

O fetișcană se duce in o librărie și ca să se asigureze de ori ce presupunere, ție:

— Ve rog, dați-mi pentru bunica — un corespondent de amor.

Postatescu se plînge, că tocmai ați a fost a decea oră refusat ca pețitor.

— Me mir, — i respunde un prieten, — că așa greu poți să-ți câștigi niște — corne.

Intr'un concert de salon.

Dómna: Acuma are să cânte domnișóra Ninica, apoi se vor servi licoruri întăritore.

Un óspe: Óre n'ar fi mai bine să bem întéiu întăritorele?!

Literatură și arte.

Știri literare. Dl dr. G. Crăinicean a dat sub tipar de curénd la București doue lucrări: »Băile noastre« și »Higiena ochiului.« — Dl G. D. Teodorescu, profesor la București, a publicat acolo un volum: »P. Ovidii Nasonis Tristium Elegiae Excerptae«, tectul latin, cu noțiuni preliminare și adnotări, pentru gimnasiile și liceele classice.

Scrierile lui Creanga. Mórtea escelentului nostru prosator poporal, Ion Creanga, pe care o anunțăm mai la vale, a indemnat pe amicii sei din Iași ca să-i adune tôte scrierile și să le publice. Spre acest scop s'a format și un comitet. Pré bine, căci, precum a țin și oratorul dela morméntul lui: Creanga este un adevărat copil al poporului; din popor a eșit, dela suman și opincă și spiritul poporului intr'un mod așa de strălucit l-a introdus in literatura noastră încat pôte nu e altul așa român ca densus; le e o vastă sinteză etnică a poporului. Gândirea, spiritul, logica, argumentarea lui sînt tipice.

Apărarea Plevnei este titlul unui important volum, apărut la București, care cuprinde in resumat, după documente oficiale diferitele operațiuni ale apărării. Acastă carte e elaborată de un comitet de ofițeri turci cari au luat parte in campania din 1877 — 1878, sub direcțiunea locot.-colonel Teala-atbey și revêdută de Osman-Pașa, generalul en-chef al armatei turcești.

Societatea de cultură Macedo-Română publică concurs pentru cea mai bună scriere in dialectul Macedo-Român, in prosă séu versuri. Autorul premiat, va primi o mie esemplare din cartea sa și un obiect de artă in valóre de șase sute lei oferiti de dómna Alina Știrbei. Manuscrisele se vor trimite cel mult până la 1 septembrie anul acesta dlui Grigorie H. Granda in Bacău.

Carte de cetire. Dl Stefan Ștefureac, profesor la gimnasiul gr. or. din Suceva, a scos la lumină 'n Cernăuți, in editura proprie volumul al III din: »Carte de cetire pentru clasa a treia gimnasială.« Volumul acesta, ne spune autorul in prefață, cuprinde câteva paragrale din istoria poporului român; ele adaug și lărgesc cunoșcințele școlarului, pe care nu le pôte câștigă din celelalte obiecte, dar care-i sînt de neapărată trebuință atât pentru completarea culturai lui generale, cât și pentru intelegerea formării și desvoltării poporului român, a limbei și literaturai lui. Prețul 1 fl. 15 cr. De vîndare la autorul in Suceva.

Transilvania, organul Asociațiunii transilvane, apare dela anul nou sub redacțiunea dlui Ioan Popescu, actualul prim secretar al Asociațiunii. Deodată cu schimbarea redactorului, s'a schimbat și ortografia, adoptând ceea așa numită a Academiei Române; precum și formatul, căci acuma ese in format de 8° cu invălitóre. Numerul prim are cuprins variat și interesant.

Eminescu. Dl Ilie Ighel a publicat la București o broșurică de 15 pagine, intitulată: »Incercare cri-

tică asupra lui Eminescu. « Autorul se încercă să analizeze calitățile poetice ale lui Eminescu și la capăt ajunge la concluzia că un studiu complet asupra lui Eminescu nu s'a făcut încă. Are dreptate. Noi mai adaugăm, că la completarea aceluși studiu dsa n'a contribuit nimic. Broșura e editura revistei literare » Buciumul. »

Despre societățile de credit funciar și Insti-tuirea lor în România cu legea și statutele creditului funciar și regulile pentru împrumuturi la creditul funciar, cu un apendice, cuprinzând mai multe formulare de Gr. Vulturescu, avocat al primei societăți de credit funciar român din București, a eșit de sub tipar acolo. Prețul unui exemplar 6 lei.

Reviste și diare noue. *Analele arhitecturii*, revistă sub direcțiunea dlui I. N. Socolescu, arhitect, a început să iasă la București, cu cuprins foarte bogat și variat. — *Biblioteca familiei*, diar literar-științific, apare odată pe săptămână la București. — *Federatul*, un nou diar politic, va apărea la București în luna lui februarie. — *Stégul roșu*, diar săptămânal al muncitorilor, a apărut la București în locul » Revoltei. » — *Bucarest* e titlul unui nou diar conservator, ce a început să apară în fiecare zi în București.

Teatru și muzică.

Știri teatrale și musicale. *Dșora Agata Bâr-sescu* dela Burgteater din Viena e așteptată zilele acestea în București, unde va da un număr de patru reprezentațiuni în sala Teatrului Național. *Dna Darclée n. Hartulari* a avut zilele trecute un nou succes la Nizza în » Romeo și Julieta » operă de Gounod. *Concertista Feliciani* va sosi în curând la Iași pentru a da acolo câteva concerte.

Despre concursul Teatrului Național din București, pentru cea mai bună piesă, dl Gion scrie în » Românil » între altele și aceste: » Apelul făcut de direcțiune a fost bine audīt. S'au prezentat lucrări destule și, după câte ne spune (fôrte scurt — și e regretabil) raportul, printre lucrările sânt unele cari au merite și cari, cu câteva schimbări și tăieturi bine făcute, ar pute fi represintate. Raportul citéză trei din aceste lucrări ca putând fi jucate, cu ôre-cari mici schimbări. Prin urmare, de ce nu s'ar jucă? Pentru ce nu s'ar scôte la ivélă, bine profit de experiența celor mai bêtărâni, talentul încă plâpând al unui incepator? Asta ar fi ca un fel de frumos indemn dat pentru concursul viitor celorlalți debutanți. Și n' fine s'ar strică legenda persistentă fôrte, care cântă de atâția ani de zile, că, afară de cursuri excepționale, scena română este închisă pentru lucrările, — să țicem încercările originale. Presintată la concurs s'au nu, ar trebui în această stagiune să se represinte o lucrare originală, cu corecțiunile ce se vor găsi necesare. Nu cred ca autorii să se simtă perfecti și să nu admită nici una din schimbările ce li se vor propune. Sânt, după câte ni se spune, unii scriitori cari au câte 4—5 piese în cartonele direcțiunei; ele dorm de câte 2—3 ani și, decă n'ar fi atinse de vr'un cataclism ôre-care, ar pute dormi pentru vecie. Ce-ar costă o încercare? Puțin lucru. De aceea, reu n'ar fi să o deseversim. Au fost piese cari, ca *mise en scene* și alte cheltueli, au costat mult mai mult, și au cădut îndată, au dat pe brânci dela *prima*. O lucrare de felul celor cari dorm în cancelăria direcțiunei, » montată » fără asemenea cheltueli, s'ar pute represintă măcar odată. Să țicem ca ar fi o serată perdută. Eh și! nu credem că tôte seratele ce se dau la Teatrul Național să fie din cele cari se pot numi câștigate. »

Concertul românesc din Brașov, pe care-l anunțarăm în nr. trecut, a reușit fôrte bine. Balada lui Gade: » Crăesa Ielelor » a fost interpretată și de astadată cu mare succes. Atât corurile, dirijate de dl N. Popovici, cât și solurile cântate de dna Carolina Lengeru, dra Onoria Popovici și dl Traian Mureșan au fost la înălțimea artei. Dșora Elena Florian, care acuma prima-dată a debutat inaintea publicului din Brașov, a probat și aici că este o vrednică elevă a lui Liszt. Dl N. Popovici și ca cântător a stors aplausele publicului. A fost fôrte bine primită și » Etă hora se porneșce » de Dima. Sala a fost indesuită de public, compus din tôte naționalitățile. După concert urmă joc.

Concert în Cluș. Corul bisericesc din Cluș, compus din studenții români dela gimnasiile de acolo, a dat în sêra Botezului un concert în casina română de acolo, sub conducerea părintelui Basiliu Podóbă, care a deschis concertul cu o cuvântare potrivită. Programa a fost următorea: 1, Vorbire de deschidere, de patronul corului m. on. dn Basiliu Podóbă. 2, » Șci tu », cvartet esecutat de corul vocal al studenților români. 3, » Câteva cuvinte despre iubirea națiunii și a patriei », (disertațiune) de Augustin Giurgiu, stud. de a VIII cl. 4, » Deșteptarea României », poesie de V. Alecsandri, declamată de domnișora Cecilia Murășan. 5, Doine românești populare, bariton solo, cântate de Iuliu Pop, student de a VII. clasă. 6, » Femeia în paralel psihologic cu bărbatul », (disertațiune psihologică) de Iuliu Popescu, student de cl. VIII. cl. 8, » Tradarea », cântec solo, cântat de domnișora Victoria Ioanovici. 9, » Margareta » sêu bani și amor », novelă de Ioan Raț, stud. de a VII. cl. 10, » Domnule ministru », poesie de Gura satului, declamată de Ioan Macsim, student de a VII. cl. 11, » Frunza », cvartet esecutat de corul vocal al studenților români. 12, Vorbire de închidere, rostită de Ioan Raț, stud. de a VII. cl.

Societatea de lectură din Brașov a studenților dela școlele medii române gr. or. a ținut în sâmbăta trecută o ședință publică, cu următorea programă: 1, Deschiderea ședinței, de președintele societății. 2, » Cum putem veneră mai cu vrednicie memoria întemeietorului școlilor nôtstre? » vorbire de Ioan Brânța. 3, » Florica », cor de E. Wachmann, cântată de corul studenților. 4, » Michnea și baba », poesie de D. Bolintinean, declamată de Andrei Horvat. 5, Fantasie din opera » Troubadour » pentru violină și piano, de Verdi-Singelée, esecutată de Virgil Popea, acomp. de dl profesor N. Popovici. 6, » Causese mării și decădinței imperiului roman », schiță istorică de Constantin Ionescu. 7, » Mircea și Baiazid », fragment din sat. III de M. Eminescu, declamat de Nicolae Crisbășan. 8, » Somn ușor », cor de W. Mozart, cântat de corul studenților. 9, » Ion la teatru », anecdotă în versuri de Th. Speranță, declamată de Constantin Irimie. 10, » Serenadă » de N. Popovici și » Marșul cântăreților » de C. Porumbescu, cântate de corul studenților.

Reuniunea română de cântări din Sibiu a ținut adunarea sa generală ordinară mercuri în 10/22 l. c. sêra la 7 ore în sala dela Musikverein » Pămêntul-nou nr. 1.

Un cor nou de plugari. Precum se șcie, în Ardeal nu pré sânt încă coruri vocale în popor. Cu bucurie aflăm dar că și acolo s'a început o mișcare pe terenul acesta. Astfel se scrie » Tribunei », că la Boziaș, în urma stăruinței preotului V. B. Munte-nescu, unul din colaboratorii nostri, s'a înființat, sub conducerea învățătorului Nicolae Coste un cor vocal, care la Crăciun a cântat întêia-ôră și de atunci continuă în tôte duminicile cu succes mulțămitor.

Teatrele provinciale din România, după cum aflăm din »Românul« nu merg tocmai bine. In Drohoiu nu jăcă nici o trupă; in Botoșani de asemenea. Artistul Alesandrescu a fost silit să plece, din cauză că nu a găsit nici un abonament. In Botoșani jăcă cu 6re-care succes — așa spun gazetele de acolo — trupa israelită de operete. In Iași tot reu. Sala Pastia, de și mică și neincăpătore, totuș e golă intodăuna. In Pétra, Némț, Vaslui etc. nu jăcă nici o trupă. La Focșani se dau mici reprezentațiuni. In Buzeu de asemenea jăcă trupa de operă italiană F. Micci Labruna. In Dobrogea jăcă de asemenea câte o trupă in cele doue reședințe. Artiștii se plâng că n'au destui vizitatori. Treceam la Craiova. Acı mare succes. Până acuma trupa de operetă română a dat mai multe reprezentațiuni cu succes. S'au jucat: Mascota, Fiica mamei Angot, Voevodul țiganilor. Public in destul care aplaudă cu frenesie pe dnele Galușca, Odesseanu, pe simpaticul Anestin, pe dnii Rașian și Bobescu. Dăcă in Craiova merge cât se pôte de bine, nu e tot așa și in celelalte orașe. Bunăoră in Bêrlad, domneșce o amorfıre și o apatie completă.

Dela Oravița. Reuniunea română de cântări din Oravița-montană a dat acolo la anul nou un concert bine reușit, la care a participat multă lume română și străină; după concert urmă joc. In Oravița-română sânt doue coruri plugăreșci, la cele doue biserici de deosebite confesiuni; amândoue se pörtă bine și fac plăcere de multe ori ascultătorilor.

Biserica și școlă.

Șoiri biseroesoi și școlare. Maj. Sı monarcul a dăruit câte 100 fl. bisericeı gr. or. din Sadu și celeı gr. c. din Birchiș. — *Părintele Ioan Petrovici*, paroc gr. or. in Ciclova-română lângă Oravița, a dăruit — după cum cetim in »Luminariul« — pe sama fondului școleı române gr. or. de acolo 22 jughere de pământ, 6ră pe sama fondului școleı române gr. or. din Iertof 2 jughere.

Botezul Domnului in Oradea-mare s'a serbat cu pompa obiănuită. Renunțându-se de mulți ani la obiceiul imosant d'a eși la Criș spre a severși sfințirea apei acolo, și cu ocaziunea acesta s'a făcut cerimonialul sfințirii apei in biserică. In catedrala gr. c. a pontificat 6nsuș Pr. SSa părintele episcop Mihail Pavel cu asistınță numerosă; 6r in biserică gr. or. a celebrat Rds. vicar episcopesc Ieroteiu Beleş, asistat de protopresbiterul și de alți preoți.

Școlă de fete a Asociațiunei transilvane, după cum aflăm din procesul verbal din 14 decembre al comitetului, in anul prim a avut un deficit de 586 fl. 10 cr.; in anul al doile, adică in anul curent, deficitul se urcă la 584 fl. 61 cr. Prin alimentațiunea in regie proprie s'a făcut multă economie, ceea ce se pôte atribui zelului stăruitor al dșoreı directore Elena Petrașcu, care a primit să propună și limba franceză. Comitetul i-a votat o remunerațiune de 200 fl.

Alumneul român din Timișóra. Aflăm din »Luminariul« că ministeriul de interne a luat act de hotărırea adunării generale a Alumneului român din Timișóra, conform căreia internatul acesta se declară institut confesional și ca atare, susținându-se fără schimbare scopul seu și totă averea sa, se dă in sama consistorului gr. or. român din Arad.

Reuniunea invetătorăscă filială „Ardușat-Someș“, aparținătoare diecesei Oradane, își va ține adunarea sa de ernă in comuna Borhid la 31 ianuarie st. n. a. c. la 8 ore dimineța, la care membrii ordinari și onorari cu totă onórea sânt invitați. Programa: 1, Serbarea s. liturgie la 8 ore dimineța; 2)

Deschiderea adunării prin președinte; 3, Propunerea de probă prin invetătorul local despre tema: »subtragerea pe tablă«; 4, Cetirea elaboratelor incurse; 5, Propuneri diverse; 6, Raportul comisiunei critică-6tre; 7, Deciderea locului adunării de veră și alte obiecte obveniente. Tămăia, la 10 ian. 1890. Dionisiu Bran, notarul reun. fil.

Ce e nou ?

Hymen. *Poetul Grigorie H. Grandea* in duminica trecută s'a căsătorit cu dșora Fotinia Băcu, fiica d6mnei Maria Ioan Băcu in Bacău. — *Dl Alesandru Panaioth*, farmacist in Timișóra, s'a logodit cu dșora Gizela Gaița, fiica repositului Trif Gaița, fost notar comunal in Ghilad. — *Dl Zaharie Popovici*, absolvent de teologie in Caransebeș, ș-a incredințat de soție pe dșora Valeria Iorga, fiica preotului Vasiliu Iorga, din Slatina. — *Dl Petru Baran*, invetător in Nereu-Dugosello, s'a logodit cu dșora Sofia Miescu, fiica dlui Savu Miescu invetător in St.-Andraș. — *Dl Pompei Făgărășan*, absolvent de teologie din Gherla, la 30 ianuarie n. se va cununa cu dșora Maria Cornea Terente in Romuli. — *Dl Daniil Cogiocar*, cler. absolut și dșora Victoria Dogariu își vor serbă cununia la 14/26 ianuarie a. c. in biserica din Teliu.

Șoiri personale. Maj. Sa impăratul și regele Francisc Iosif a conferit dlui general Manu, ministrul president al României, ordinul coroneı de ter cl. I. — *Dlui V. Babeș* i s'a acordat de cătră regele României medalia Benemerenti cl. I. — *Dl V. A. Urechia* a fost ales vicepresident al Senatului României.

Intrunire agricolă. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului« va ține duminică in 14/26 ianuarie 1890 in comuna Gurariu in edificiul școleı o intrunire agricolă, la care se va discuta despre imbunătățirea f6națelor dela munte și despre preparativele la esposițiunea de vite din Rășinari. Intrunirea se va deschide la 11 ore inainte de amădi.

Neorol6ge. *Ion Creanga*, unul din cei mai buni profesori din Iași, care 'n literatura noastră ș-a făcut un loc de frunte ca povestitor poporal, a incetat din viață la Iași la 31 decembre vechiu, in etate de 52 de ani. Drept specimen și amintire reproducem in nr. nostru de ađi una din anecdotele sale; 6r la activitatea-i literară sperăm a reveni cu alta ocaziune. Inmormentarea s'a făcut la 2/14 l. c., asistând un numer restrıns dintre prietiniı și cunoscuții lui. Cinci cor6ne i impodobiau coșciugul, dintre cari una dela fiu-seu dl căpitan Constantin Creanga. Doue discursuri au fost pronunțate; unul de dl institutor Toma Săvescu, altul de dl profesor Eduard Gruber. — *Ioan Glițe*, notar cercual in Vad, comitatul Biharia, unul din notarii noștri cei mai buni, care s'a bucurat de stimă și iubire generală, ș-a sfărșit viața in 16 l. c. in etate de 43 ani, după un serviciu de 18 ani, fiind odată și deputat al sinodului bisericesc gr. or. din Arad și 'n mai multe rënduri membru al consistorului gr. or. din Oradea-mare. Causa sinuciderii sale nu se șcie, căci d6nsul in oficiul seu a fost corect, a avut o stare materială rangiată ș-a fost plin de viață și săn6tos. — *G. Cogiocar*, locotenent la honveđi in Cluș, s'a impușcat acolo in 3/15 l. c.; cauza sinuciderii sale a fost o bolă de nervi. — *Victoria v6d. George Orghidan* n. George Ioan, a incetat din viață la Brașov, la 4/16 l. c. in etate de 40 ani. — *Dr. Ilie Stănilă*, medic cercual in Avrig, a murit la 7/19 l. c. in etate de 31 ani. — *Ilie cav. de Bli-dariu*, căpitan c. r. in pensiune, a repositat la Mehadia, in 14 l. c., in etate de 61 ani. — *Nicolae și*

George Crainic, fiii dlui George Crainic, notar in No-giorid lângă Oradea-mare: cel dintău de 4, al doile de 10 ani, au murit in săptămăna trecută, in an-ghină difterică.

Carneval.

Cronica balurilor române. La 14/26 ianua-rie balul inteligenței române din Borșa și impre-giurime la Borșa; la 1 februarie n. balul românesc din Cluș. din Arad; la 20 februarie balul românesc din Cluș.

Junimea română din Cluș va arangia joi in 20 februarie st. n. in sala «Redutei urbane» un concert impreunat cu dans. Venitul este destinat pentru aju-torarea tinerilor universitari lipsiți de mijloce la in-scriere și depunerea ecsamenelor. Comitetul arangia-tor: Ioan Elekes, președinte. Constantin Sotir, v.-pre-sedinte. Iulian Karșai, cassar. Gavril Precup, secretar. Valeriu Albui, Victor Ancean, Ales. Aneressi, Lucian Barb, Virgil Berariu, Cornel Bercian, Nicolau Bobeș, Nicolau Bogdan, Ales. Bohațel, Ambrosiu Chețian, Zosim Chirtop, Ioan Comșia, Iuliu Dombradi, Octavian Felecan, Ales. Filip, Ales. Fodor, Pompei Gregorița, Ales. Halița, Vasilie Ianza, Gavril Karsai, Florian Muntean, Ioan Nicoră, Aurel Oltean, Remus Ramon-țan, Vasilie Ramonțan, Octavian Utalea. In pausă se vor presintă jocurile »Călușerul și Bătuta.«

Bal românesc in Zürich. Studenții romani din Zürich au arangiat acolo la 17 l. c. o petrecere in-soțită de dans. Vinitul curat a fost destinat pentru diverse scopuri filantropice.

Oglinda lunei.

Ducele de Aosta, fratele regelui Italiei, a ince-tat din viață la Turin in 18 l. c. Densul s'a născut la 30 maiu 1845 și a fost al doile fiu al regelui Vic-tor Emanuel. In 1859 a luptat contra Austriei, 6r 1866 a primit ș-o rană ușoră la Custozza. La 1867 s'a căsătorit cu princessa Maria, flica principelui Ema-nuel dal Pozzo della Cisterna. In 1870 a fost ales rege al Spaniei, dar in 1873 a abdicat. In 1876 i-a murit soția. Inainte cu doi ani s'a insoarat de nou cu princessa Letiția Bonaparte.

Mormântul Cleopatrei. Museul British a primit din Egipt o șcire cât se pôte de sașională. E vorba despre mormântul Cleopatrei, faimōsa regină a Egiptului. După șcirile și informațiunile trimise de arheo-logii din Egipt, mormântul a fost găsit acum de cu-rând. El este la 25 urme adâncime. E lnnq de 10 urme și lat de trei și jumătate. Sarcofagul are forma de piramidă, ornat cu piese, dintre cari cinci statue de femei, cinci corōne și figuri de copii. Aceștia din urmă sânt sculptați goi. Intre corōne se pot vedé și ciorchine de struguri.

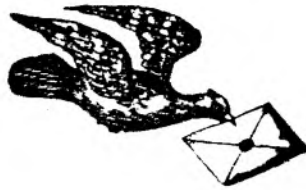
Higienă.

Lăo in contra influenței. Doctorii parisiani re-comandă lapte fierț amestecat cu ceai. Se bea fer-binte de mai multe ori pe 6i. Cei din Berlin sfātu-esc: a se evita contactul cu multă lume; a evita schimbarea repede de temperatură; a nu se espune la vânt; a respiră cu gura inchisă; a conservă in casa o temperatură de 14—15 graduri.

Carnea bine friptă. Nu trebuie a abusă de car-ne care nu este in destul de friptă; este trebuință

chiar ca ea să fie cât se pôte mai bine friptă. Este adevărat, că carnea puțin friptă este fôrte nutri-tore, dar conține adese oue de parasite cari dau naș-cere la bōle grele. Vermele solitar este fôrte comun la persōnele cari se nutresc cu carne nefriptă in d'a-juns. Să mănăcăm deci carnea bine friptă.

Poșta redacțiunei.

Orșova. Am cetit-o cu plă-cere, dar cauza aparținând po-liticeii militante, nu o putem pu-blică.

Maidan. In nr. viitor. Tri-mite și altele. Dar vr'o poveste frumōsă n'am puté căpētă de pe acolo?

Blăș. Povestea—in nr. viitor.

Beins. Tratatul higienic, durere, nu se pôte publică; fiind că de-o parte cuprinde niște invătăuri de obște cunos-cute, de alta — le spui in o limbă ce lasă mult de dorit,

A v i s.

Am onōrea a inșciință onorab. public, că am deschis cancelăria mea advocațială in Temeș-Recaș.

Constantin Lazar.
advocat.

1—2

Picături de Maria-Zell pentru stomac,

fôrte folositore in tōte bōlele de stomac.

Vindecă: lipsa de apetit, slăbiciunea stomacu-lui, respirațiunea mirositoare, paliditatea, rigăe-lile, colica, catarul de stomac, acrelă 'n gât, gălbinarea, grêța, vërsarea, durerile de cap (dēcă provin din stomac,) sgârçurile de sto-mac, incuetura, ingreunarea stomacului, hemo-roidale etc. Prețul unei sticle, cu *Marca de* in-vențiune, instrucțiune pentru întrebuițare 40 cr.; duplă 70 cr. Espeđițiunea centrală prin farmacistul Carl Brady, in *Kremsier* (Moravia.)

Avertisment! Veritabilele picături de *Schutzmarke*. Maria-Zell pentru stomac se falsifică și se imi-tăză mult. *Semnul veritabilității* este, că fiecare sticluță trebuie să fie impachetată in hârtie roșie, *provăduță cu marca de sus* și să aibă *regulele de întrebuițare*, mai observându-se, că este tipărită in *imprimeria lui H. Gusek in Kremsier*.

Hapuri purgative de Maria-Zell.

Aceste hapuri (pilule) care de mulți ani se 'ntrebuițeză cu cel mai bun succes contra lipsei de scaun și la incueri, se falsi-fică mult. Cumpărătorul să fie atent la marca de mai sus, cum și la subscrierea farmacistului C. Brady, *Kremsier* Prețul unei cutii 20 cr., 6 cutii 1 fl. Dēcă banii se trimit inainte, se espe-děză franco: 1 sul cu 6 cutii 1 fl 20 cr., 2 suluri 2 fl. 20 cr.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile pur-gative de Maria-Zell nu sânt niște lécuri secrete. Descrierea se află in *regulele de întrebuițare* care se alătură la fiecare sticla și cutie.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile pur-gative de Maria-Zell se află de vëndare: in *Oradea-mare* la Jarmaciștii: E. Ember, Lud. Molnár, George Nyiry, Carol Bleyer, Ales. Heringh și la misericordiani; in *Beretyo-Ujfalu* la farm. Geza Tamásy, in *Kis-Marja* la farm. Fr. Gallasy; in *Komádi* la farm. G. Scholtz; in *Salonta* la farm. L. Kovács și Fr. Po-dráczky

15—43

Călindarul săptămănei.

Diumă săpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dum. inaintea Botezului Ev. Marcu c. 1, g 6, a inv. 9.			res. ap.
Duminecă	14 SS. PP. ucisi in Sinai	26 Policarp	7 34 4 53
Luni	15 Preacuv. Pavel	27 Ioan Chrisos.	7 33 4 55
Mărți	16 Inch. lant. Ap. Petru	28 Carol c. mare	7 32 4 57
Mercuri	17 † Cuv. Antoniu	29 Francisc Sal	7 31 4 58
Joi	18 SS. Anastasiu și Chiril	30 Adelgunda	7 29 4 59
Vineri	19 Cuv. Macarie	31 Petru Nol.	7 28 5 1
Sămbătă	20 † C. P. Eutimie	1 <i>Februarie</i> Ign.	7 26 5 2

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hăgel in Oradea-mare.